

RAPPORT

**MONITORERING OG
MOTVIRKNING AV
ANTISEMITTISME
PÅ INTERNETT OG
I SOSIALE MEDIER**

**ANTIRASISTISK
SENTER**

ANTIRASISTISK SENTER

Antirasistisk Senter er en uavhengig stiftelse som arbeider for å bekjempe rasisme og diskriminering i Norge. Antirasistisk Senters visjon er et kulturelt mangfoldig og sosialt rettferdig samfunn.

Vi arbeider med:

- **Avdekke, dokumentere og motarbeide rasisme.**
- **Bevisstgjøre og informere om rasistisk diskriminering.**
- **Mobilisere personer med minoritetsbakgrunn.**

Dette prosjektet er gjennomført med støtte fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet (nå Kommunal- og distriktsdepartementet), som et tiltak i regjeringens handlingsplan mot antisemittisme.

MONITORERING OG MOTVIRKNING AV ANTISEMITTISME PÅ INTERNETT OG I SOSIALE MEDIER

OBS:

Rapporten inneholder flere grove, antisemittiske utsagn.

INNHOLD

Innledning 4

Prøveprosjekt: monitorering av antisemittisme på internett og i sosiale medier 4

Verdiskapning 4

Begrepsavklaring 5

Tiltak 1: Monitorering, rapportering og fjerning av antisemittiske ytringer fra sosiale medier 6

Innledning 6

Fremgangsmåte 6

Funn 6

Konklusjoner 10

Tiltak 2: Monitorering og straffeforfølgelse av antisemittiske ytringer i ekstreme fora 11

Innledning 11

Metode 11

Funn 11

Konklusjoner 11

Tiltak 3: Motvirkning gjennom informasjonsarbeid om antisemittisme 12

Anbefalinger 13

Referanseverk 14

INNLEDNING

PRØVEPROSJEKT: MONITORERING AV ANTISEMITTISME PÅ INTERNETT OG I SOSIALE MEDIER

I 2016 la regjeringen fram en handlingsplan mot antisemittisme, som en del av arbeidet for inkludering og mot diskriminering og hatefulle ytringer. Handlingsplanen ble videreført i 2020, og løper nå fram til 2023. I denne videreføringen gikk tiltak 8 ut på å «følge med på antisemittisme på internett» (Kommunal- og moderniseringsdepartementet, 2021). Prøveprosjektet ble tildelt Antirasistisk Senter, der det overordnede målet var å «følge med på (monitorere) antisemittisme på internett og sosiale medier» (ibid). Prosjektet løp fra mars til desember 2021.

Det er en sentral del av Antirasistisk Senter sitt arbeid å dokumentere og analysere tilfeller av rasisme, parallelt med et strategisk påvirkningsarbeid opp mot institusjoner og organisasjoner for å øke omfanget av antidiskriminerende arbeid i offentlig og privat sektor. Samtidig er en essensiell del av dette arbeidet å kunne reagere på tilfeller av rasisme, blant annet gjennom å støtte og myndiggjøre personer som utsettes for rasisme. Det var for oss ikke hensiktsmessig å monitorere hvis vi ikke hadde muligheten til å motvirke diskrimineringen. Etter avklaring med Kommunal og moderniseringsdepartementet ble prøveprosjektet utvidet til å gjelde både monitorering og motvirkning av antisemittisme på internett og i sosiale medier.

Vi tilnærmet oss bestillingen om å monitorere antisemittisme på nett gjennom tre tiltak, som også fungerte for å motvirke skadelige og straffbare ytringer:

1. Monitorering, rapportering og fjerning av antisemittiske ytringer fra sosiale medier
2. Monitorering og straffefølgelse av antisemittiske ytringer i ekstreme fora
3. Motvirkning gjennom informasjonsarbeid om antisemittisme

VERDISKAPNING

Dette prosjektet synes å ha skapt verdi for flere aktører. Monitoreringsarbeidet har bidratt til å danne et bilde av hvordan antisemittisme kommer til uttrykk på internett og i sosiale medier, og hvordan plattformene jobber med dette. Innsikt om formen og forekomst av antisemittisme på nett vil også være verdifullt for aktivister og andre som arbeider med antisemittisme og antidiskriminering. Arbeidet med prosjektet har medført god dialog med politiet og forskere på feltet. Prosjektets funn kan også ha verdi for den øvrige befolkning, og bidra til å øke kunnskapen om omfanget av antisemittiske ytringer på nett.

Gjennom tildelingen av midler til dette prosjektet fikk Antirasistisk Senter mulighet til å bidra til å redusere antall antisemittiske ytringer på internett ved å få ytringene fjernet og, i enkelte tilfeller, straffet. Et annet verdifullt resultat er oppsettelsen av en tips-linje direkte til Antirasistisk Senter, og denne har bidratt til at publikumet selv kan ta kontakt med oss, og be om hjelp til fjerning og eventuell straffefølgelse av antisemittisk innhold både på og utenfor internett. Etter at prøveprosjektet avsluttes, vil disse personene allerede være kjent med Antirasistisk Senter, og får kjennskap til senterets ytterlige tjenester, som rådgivningstjeneste.

BEGREPSAVKLARING

«på internett og i sosiale medier»

I denne konteksten tilnærmer vi oss internett og sosiale medier i en bred forstand. Vi var åpent for å inkludere sosiale medier, debattfora, samtaleapplikasjoner, nettsider, samt grupper og kommentarfelter i ovennevnte tjenester. Et annet aspekt var at vi ønsket plattformer der det legges til rette for åpne samtaler som vi kunne monitorere. Samtidig hadde Antirasistisk Senter pågående aktivitet knyttet til å dokumentere og formidle funn fra ekstreme, mindre overvåkede fora på nett. Dermed ble det naturlig å utvide prosjektet til å monitorere antisemittisme også i disse fora.

Monitorering og motvirkning

Bestillingen for prøveprosjektet var bred, hvordan kunne det å monitorere operasjonaliseres i denne konteksten? Å monitorere antisemittisk innhold på internett og i sosiale medier ville si at det er prosjektets mandat å følge med på antisemittisk innhold på internett der det oppstår. Det ville også si at det innholdet på en eller annen måte registreres, slik at materialet kunne systematiseres og analyseres.

Når det gjelder det å motvirke antisemittiske ytringer kunne det innebære flere tiltak, eller en kombinasjon av tiltak. Eksempler på motvirkningsstrategier kunne være å samle inn eller registrere tilfellene av antisemittiske ytringer, å komme med mot-narrativer, fakta-sjekking, fjerning av innhold, eller politianmeldelser. Vi ser informasjonsarbeid som en motvirkningsstrategi, og derfor ville offentliggjøring av funn i form av notater, artikler, rapporter og annet også passe inn i denne kategorien.

Antisemittisme

For dette prosjektet så vi det som hensiktsmessig å ta i bruk en definisjon av antisemittisme som passet inn i regjeringens bestilling, og som også passet med Antirasistisk Senterets overordnede arbeid på antidiskrimineringsfeltet. Vi tok utgangspunkt i definisjonen av antisemittisme som fremkom i «Handlingsplanen mot antisemittisme 2021–2023 – en videreføring», som definerer antisemittisme som «fiendtlige holdninger og handlinger rettet mot jøder eller det som oppfattes som jødisk, basert på bestemte forestillinger om jøder» (Kommunal- og moderniseringsdepartementet, 2021). Samtidig hadde vi i monitorering- og motvirkningsarbeidet et behov for å operasjonalisere begrepet, for å kunne identifisere antisemittiske ytringer.

Kriteriene for å identifisere antisemittisme vi tok i bruk tok utgangspunkt i kategoriene som Institutt for samfunnsforskning (ISF) brukte i deres rapport om antisemittisme (Brekke, Beyer, & Enjolras, 2019):

1. hatefulle ytringer mot jøder
2. oppfordring til vold mot jøder
3. umenneskeliggjøring av jøder
4. holocaustfornektelse
5. bruk av antisemittiske symboler (både klassiske og nye former)

Samtidig tilnærmet vi oss prosjektet med egen referanseramme. Vi tok utgangspunkt i at antisemittisme kunne komme til uttrykk i form av både holdninger, handlinger, og ytringer, og kunne baseres på både positive og negative oppfatninger av jøder. Det var viktig for oss at antisemittisme identifiseres i lys av begrepene «fiendtlig» og «umenneskeliggjørende», begreper som er sentrale i Antirasistisk Senterets øvrige arbeid. Med fiendtlig menes det her at holdninger, handlinger og ytringer er med å skape et fiendebilde av jøder. Med umenneskeliggjørende betyr det at antisemittismen fratår jødiske-personers menneskeverd – det å gjøre jøder om til mindreverdige mennesker, eller ikke-mennesker. Dette kan være gjennom stereotyper (positive eller negative), kollektiv ansvarliggjøring av jøder, og homogenisere jødernes utseende, meninger, og opplevelser, samt å bruke ordet «jøde» som banneord, eller å sammenligne jøder med dyr.

Når det gjelder Israel-kritikk, og grensen mellom legitim kritikk og antisemittisme, er det nærmest umulig å trekke en klar grense. Vår vurdering var at Israel-kritikk som blander inn og/eller tar i bruk jødiske og/eller anti-jødiske symboler, motiver eller retorikk ville blitt registrert som antisemittiske. Alle ytringer ble alltid vurdert i konteksten de er fremsatt.

TILTAK 1: MONITORERING, RAPPORTERING OG FJERNING AV ANTISEMITTISKE YTRINGER FRA SOSIALE MEDIER

INNLEDNING

Det første tiltaket gikk ut på å finne og identifisere antisemittiske ytringer, rapportere disse til sosiale medier, og deretter dokumenter avgjørelsen. Vi ønsket også å teste et motvirkningstiltak som går ut på å ta direkte kontakt med innleggsforfattere med ønske om å fjerne antisemittiske ytringer.

Vi valgte ut tre plattformer: Facebook, Twitter, og TikTok. Vi la til grunn at avsender av ytringen i det enkelte tilfelle måtte ha noe tilknytning til Norge. Vilkårene var at avsender av ytringen enten skrev på norsk, hadde en tydelig relevant tilknytning til landet, eller deltok på en norsk plattform/forum.

FREMANGSMÅTE

Steg 1. Finne

Vi fant antisemittiske ytringer gjennom strukturerte systematiske søk etter nøkkelord og nøkkeltemaer.

Steg 2. Rapportere

Ytringer ble vurdert mot våre kategorier av antisemittisme. Ytringene ble alltid vurdert i kontekst. Hvis ytringene ble vurdert som antisemittiske, ble disse registrert i et skjema. Ytringene ble deretter vurdert mot den aktuelle plattformens brukervilkår om hatefulle atferd. Disse ytringene ble da rapportert.

Steg 3. Dokumentere avgjørelsen

Resultatet av rapporteringen ble registrert.

(Eventuelt: Steg 4. kontakte innleggsforfattere)

Om innholdet ikke ble fjernet, valgte vi stikkprøver. Vi tok kontakt med innleggsforfattere, og be dem fjerne de antisemittiske ytringer som forekom under deres innlegg. Det er midlertidig kun mulig å fjerne andres kommentarer på Facebook, ikke på Twitter. Vi valgte å ikke prøve ut nevnte strategi for TikTok, da innleggsforfatter på denne plattformen stort sett er anonyme. Vår avgrensning var at vi kun tok kontakt med innleggsforfattere vi så for oss ville være samarbeidsvillige når det gjald fjerning av hat i deres kommentarfelt. Resultatet av kommunikasjonen ble også registrert.

FUNN

I løpet av perioden rapporterte vi 124 antisemittiske ytringer, og resultatet av rapporteringen fremkommer i tabell 1.

Ulike plattformer viste til forskjellige grader av reaksjoner knyttet til rapporteringen. TikTok hadde høyest antall fjerninger per rapportering, da 6 (55 %) av ytringene vi rapporterte ble fjernet. Twitter hadde lavest antall fjerninger per rapportering, da kun 1 av 62 ytring vi rapporterte ble fjernet.

Plattform	Antall ytringer rapportert	Antall fjernet	Antall ikke fjernet
Facebook	51	4 (8 %)	47 (92 %)
TikTok	11	6 (55 %)	5 (45 %)
Twitter	62	1 (2 %)	61 (98 %)
Resultat	124	11 (9 %)	113 (91 %)

Tabell 1: Totalt antall ytringer vi rapporterte, og antall ytringer fjernet av plattformene.

Til sammen ble 11 ytringer fjernet (9 %) over hele perioden, der TikTok gir størst utslag i statistikken. Det var kun 4 % av ytringene som ble fjernet fra Facebook og Twitter.

Eksempler på antisemittiske ytringer som ble fjernet og ikke fjernet, i hver plattform:

Facebook

Ikke fjernet

Kommentarene ble framsatt under et innlegg som omhandlet Israel.

«Og de sier de er guds utvalgte folk. Så trist. De få nok sin straff for det de holder på med. 😊. Dette er vel takken for de måtte dele deres land med Israel. Har dere glemt hva dere opplevde sjøl under 2 verdens krig. Hvorfor dere utsette andre mennesker for lidelser.»

Fjernet

Bilder som hentydet til at jøder står bak coronaviruset, dets spredning, og/eller vaksinen, som for eksempel ved figur 1.

Figur 1: Et bilde som forsøker å formidle jøders innblanding i vaksineproduksjon.

Twitter

Ikke fjernet

«Den norske kirke har infiltrert. Støtte til FN er støtte til internasjonal sionisme. ✪ DE TAR KONTROLL AV BANKER, PRESSE, AKADEMI OG POLITIKK. Hvorfor skulle de ikke også ta kontroll over religionen?»

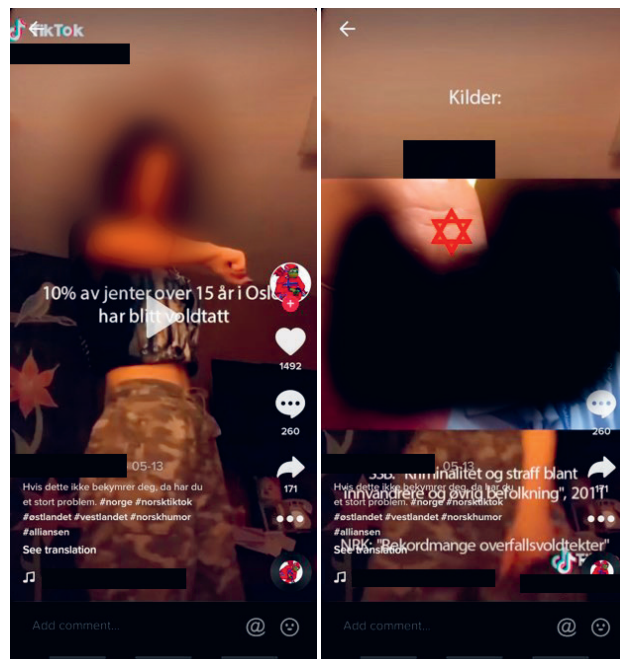
«Når det jødiske riket er opprettet kan det bli din tur. Talmud sier at de skal gjøre oss til slaver. Kanskje det ikke er tilfeldig att en finner jøder i så Mangen høye posisjoner i USA?. 😞»

TikTok

Fjernet

Videoer som benekter Holocaust. En video som viser referanser til «The Great Replacement theory», og som viser til at økt innvandring fra ikke-vestlige land er en del av jødernes plan om å undergrave vestlig kultur.

Eksemplet ved figur 2 viser en kvinne som er lys i huden, som danser, med tekst over. Teksten viser til tall og statistikk om voldtekt i Oslo, og kobler dette sammen til et høyt antall menn med utenlandsk bakgrunn i området. Mot slutten viser videoen et bilde av Ervin Kohn¹ med en Davidsstjerne i pannen.

Figur 2: Skjermdump fra en TikTok-video

Det var utfordrende for oss å finne informasjon om lignende studier, da det foreligger svært lite empiri om resultater av motvirkningsstrategier mot rasisme på internett. Til tross for det finnes det en rapport, publisert 30. juli 2021, som etterprøvde sosiale mediers rapporteringsstrategi på lik måte vi har gjort i dette prosjektet.

The Center for Countering Digital Hate er en internasjonal ideell organisasjon som forplikter seg til å ansvarliggjøre plattformere i forbindelse med hatefulle ytringer og desinformasjon ved deres plattformer. I deres rapport *Failure to Protect* tok de i bruk en veldig lik strategi som vårt prosjekt. Rapporten fant at 84 % av antisemittiske ytringer som var i strid med de ulike plattformenes brukervilkår ikke ble fjernet² (Center for Countering Digital Hate, 2021). Alt i alt fant vi langt færre reaksjoner for Facebook og Twitter enn det *Center for Countering Digital Hate* gjorde i deres rapport. De fant at 16 % av rapporterte ytringer fikk en reaksjon fra sosiale mediene, og 7 % ble fjernet. De hadde et langt større utvalg av ytringer.

En forskningsrapport viser også at det har en betydning hvem som rapporterer ytringen. Innrapporteringer fra enkeltpersoner blir i mindre grad slettet enn saker anmeldt av velkjente organisasjoner (Lid, Liodden, & Leirvik, 2020). I tillegg, viser en evaluering gjort i Tyskland at når det gjelder Twitter, YouTube og Facebook, førte gjentatte rapporteringer (blant annet i e-post direkte til innleggsforfatter) nesten alltid til at ytringer ble fjernet (ibid).

Vi kontaktet fire organisasjoner, i forbindelse med totalt 23 kommentarer. 13 av kommentarene ble fjernet (56 %). En organisasjon informerte oss om at de utestengte en ytrer som kom med særskilte hatefulle ytringer mot jøder. Alle organisasjoner vi kontaktet presiserte at de moderer kommentarfeltene sine.

Det var stor variasjon i hvor enkelt det var å varsle organisasjoner om deres kommentarfelt. For eksempel møtte vi vesentlige utfordringer med å komme i kontakt med NRKs redaksjoner. Vi fant mange antisemittiske ytringer i kommentarfeltene til NRKs sider på Facebook. Flere av disse kommentarene sto uimotsagt i flere måneder, til tross for gjentatte forsøk på å komme i kontakt med de ulike redaksjoner både på telefon og på e-post. Det måtte gjentatte purringer til for å få et svar.

1 Ervin Kohn er forstander ved Det Mosaiske Trossamfunn i Oslo, og har lenge vært en offentlig person, og dermed et mål for antisemittisme over lang tid.

2 De så på engelsk-språklige innlegg og kommentarer.

Eksempler på antisemittiske ytringer vi varslet innleggsforfattere om:

Eksempel 1

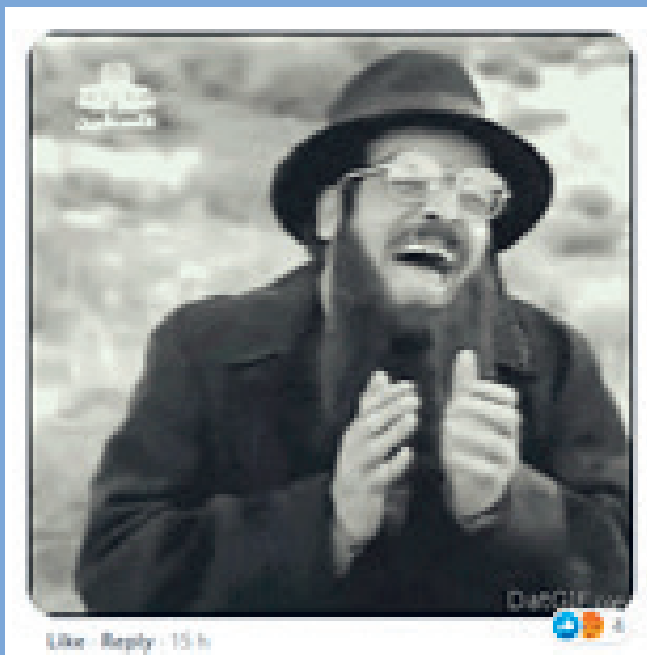
En humanitær organisasjon delte på deres Facebook-side en video som viste at soldater fra Israels forsvar ødela en palestinsk teltleir. Kommentarene ble fjernet etter at vi gjorde innleggsforfatter oppmerksom på innholdet.

1. «Virker som jødene ikke har lært noe av hvordan de blei behandlet.»
2. «Israel har vist glemt hva de opplevde under 2verdene krig å nå gjøre de det samme fyyyyyy får et folke slag de har blitt det er en SKAM 🇮🇱»
3. «Går ikkje an å kritisera jødane , då drar dei holokaust kortet ! Sjølv kjøper eg alldrig varer frå Israel ! Det er nok av bedehusfolk som forherligar jødane !»

Eksempel 2

Facebook-sidene NRK Nyheter og NRK Vestland delte en sak om pro-palestinsk gatekunst i Bergen, som deler av den norske jødiske befolkningen reagerte på. Noen av kommentarene ble fjernet etter at vi gjorde innleggsforfatter oppmerksom på innholdet. Ett av innleggene ble fjernet fra siden.

1. «Fordi vi behandlet jødene jævlig har de nå i følge de selv fripass til å gjøre hva de vil og ingen kan stille spørsmål eller kritisere de...»
2. «Hvordan jødene blir behandlet idag???er du seriøs...De er som nazistene var mot dem mot palestinere, bare at dette har vart i nesten 72 år....Nakba»
3. «„bor vi ikke i et fritt land lenger, må vel være lov å eventuelt krenke jødene litt etter at de har krenket, for ikke å si knertet, palestinere i alle år, mener nå jeg da,»
4. Denne antisemittiske karikaturen:

Figur 3: Et bilde tatt fra en film, som viser en karikatur av en jødisk mann som minner om «the Happy Merchant».

Eksempel 3

Facebook-siden til NRK Nyheter delte i forbindelse med 20-årsmarkering av terrorangrepet 11. september, en sak hvor de oppmuntrer nordmenn til å sende inn deres konspirasjonsteorier. Kommentarfeltet fikk over 1,000 kommentarer i løpet av nesten 24 timer, hvorav flere refererte til jødisk og/eller israelsk innblanding i terroristangrepet 9/11. Disse kommentarene ble ikke fjernet hver for seg, men innlegget i seg selv ble fjernet etter at saken ble laget. NRK Nyheter spesifiserte ikke om innlegget ble fjernet på grunn av deres innhold, eller fordi de ikke lenger var nyttige for redaksjonen.

1. «9/11 🗡️»
2. «En konspirasjonsteori sier at det ikke var en eneste jøde på jobb 😊 nå driver jo Israelske myndigheter med mye rart som vi ikke skal vite, men den er vel å dra det litt langt? 😊»
 - a. Kommentar under: «hvis det er fakta er det ikke en millimeter for langt»
 - b. Svar fra forfatter: «nei, men hvem hadde turt sagt det da, om det var tilfelle? Man ser jo hva som skjer med kjendiser som slenger ett skjeivt ord den veien 😊»

KONKLUSJONER

1. Få antisemittiske ytringer på Facebook og Twitter ble fjernet, til tross for at disse gikk imot plattformens egne brukervilkår.
2. TikTok skinner som et bedre eksempel på håndheving av deres forbud mot hatefullt innhold.
3. Hva slags innhold som fjernes virker til å avhenge av hvordan plattformen forstår sin egen rolle i samfunnet. På generell basis fremkommer det i kommentarfelter at brukere av sosiale medier opplever plattformene som et rom for ytringsfrihet. I lys av at disse plattformer er private selskaper med sine egne brukervilkår og regler stiller vi oss kritiske til denne forestillingen. Dessverre er denne oppfatningen styrt av at sosiale mediers selvbilde også bygger på en selvforståelse om at de er plattformer for ytringsfrihet.³
4. Fjerning av få, prominente antisemitter, førte til mindre antisemittisme på norsk på Twitter.
5. Innleggsforfattere tar ikke nok ansvar for ytringer fremsatt i deres kommentarfelt på Facebook. Dette fører til at utpregede antisemittiske ytringer får synlighet, og får stått uimotsagt. Det ser heller ikke til å være reelle konsekvenser for at innleggsforfattere lar antisemittiske ytringer stå i deres kommentarfelt.
6. De aller fleste innleggsforfattere fjerner antisemittisk innhold når de blir gjort oppmerksom på det.
7. Til tross for at både plattformeiere og innleggsforfattere kunne vise til fremgang i arbeidet med å moderere ytringer, og fjerne antisemittisk innhold, var det tydelig at dette arbeidet ikke bør ansees som vellykket. Kun 4% av antisemittiske ytringer ble fjernet fra Facebook og Twitter etter brukerrapportering. Antisemittiske ytringer i kommentarfeltene til store norske organisasjoner fikk stå synlige i flere måneder, og noen av disse forblir synlige i dag.

³ For eksempel Twitter gjør det tydelig at ytringsfrihet er en sentral verdi for plattformen:

Twitter's mission is to give everyone the power to create and share ideas and information, and to express their opinions and beliefs without barriers. Free expression is a human right – we believe that everyone has a voice, and the right to use it. Our role is to serve the public conversation (Twitter, 2021).

TILTAK 2: MONITORERING OG STRAFFEFORFØLGELSE AV ANTISEMITTISKE YTRINGER I EKSTREME FORA

INNLEDNING

Vårt andre monitorering- og motvirkningstiltak gjaldt mer ekstreme fora. Vi var forberedt på å anmelde ytringer vi vurderte som straffbare, uavhengig av fora de ble framsatt, samtidig som vi forventet flere straffbare ytringer i de mer ekstreme fora.

En viktig avgrensing i dette arbeidet omhandlet grensen mellom hatefulle ytringer, ytringsfrihet, og religionskritikk. Arbeidet rundt dette innebar kunnskapsinnhenting, gjennomgang av tidligere domfellelser og diskusjoner rundt Antirasistisk Senterets strategi for straffeforfølgelse av hatkriminalitet.

METODE

Steg 1: monitorere fora

Steg 2: samle og lagre data

Steg 3: politianmelde

FUNN

For dette tiltaket bestemte vi oss for å monitorere to ekstreme nettsider som drives som blogger. Vi monitorerte i tillegg en kjent antisemittisk ekstremist sin aktivitet på internett, utelukkende i åpne fora. Vi anmeldte individene bak de to bloggene. Ekstremisten ytret seg aldri grovt nok til å oppfylle kriteriene våre for anmeldelse. I tillegg ble vi tipset om en religiøs leder som ytret seg ekstremt på Facebook, vi anmeldte disse ytringene.

Dette førte til at vi anmeldte tre personer for brudd på straffelovens § 185 – forbudet mot diskriminerende og hatefulle ytringer i løpet av perioden. Alle sakene er fortsatt under etterforskning.

I møte med de forskjellige politidistriktene opplevde vi usikkerhet og manglende kompetanse. For den ene saken stilte politibetjenten seg uforstående til at fornærmede kunne være en folkegruppe (jøder). Politibetjenten stilte seg også skeptisk til at vi kunne anmelde tilfeller av antisemittisme på internett. Da vi sendte inn anmeldelsen på epost, var ikke politiets server i stand til å motta anmeldelsen grunnet mengde og størrelsen på dokumentasjonen vi hadde på saken. Etter at saken ble anmeldt, fikk vi ikke noe bekreftelse fra politiet. Vi måtte etterspørre dette selv.

For de to andre anmeldelsene gikk prosessen en del smidigere, og vi hadde ingen utfordringer. Når det er sagt kom det ikke fram i noen av bekreftelsene på anmeldt forhold at anmeldelsen dreide seg om antisemittisme.

KONKLUSJONER

1. Det var store variasjoner, og vesentlige utfordringer, i møte med forskjellige politidistrikter i anmeldelse av antisemittisk innhold på nett.
2. Ingen av anmeldelsene vi leverte spesifiserte at anmeldelsen gjaldt antisemittisme. Vi har ingen oversikt over hvorvidt dette registreres, til tross for at politiet fører statistikk over ofrene for hat. Dette kan i verste fall føre til underrapportering av antisemittisk hatkriminalitet i Norge.

TILTAK 3: MOTVIRKNING GJENNOM INFORMASJONS- ARBEID OM ANTISEMITTISME

Det siste motvirkningstiltaket omhandlet motvirkning av antisemittisme gjennom informasjonsarbeid, og gikk hovedsakelig ut på å fremheve antisemittisme i samfunnet, og være en tydelig motstemme.

Gjennom perioden har vi skrevet flere artikler om antisemittisme generelt. Ved et tilfelle ansvarliggjorde vi en samfunnsdebattant for uansvarlige Holocaust-sammenligninger.

En stor aktivitet under dette tiltaket var markering av Novemberpogromene 9. november. Arrangementet ble arrangert i samarbeid med Det Mosaiske Trossamfund i Oslo. Markeringen var todelt, først et fagseminar og deretter et fakkeltog. Tema for kvelden var «nye former for antisemittisme og konspirasjonsteorier», herunder hvordan konspirasjonsteorier som baserer seg på antisemittiske forestillinger også påvirker andre minoritetsgrupper i Norge. Det var 30 deltakere på fagseminaret.

Fakkeltoget gikk fra Youngstorget til Eidsvollsplass. Etter fakkeltoget holdt Statsminister Jonas Gahr Støre, avtroppende kultur- og likestillingsminister Abid Raja, og styreleder i Det Mosaiske Trossamfund Ronen Bahar appeller. Vi skiftet så samtalen til hvordan disse forholdene påvirker ungdommer med minoritetsbakgrunn, og da hadde vi følgende appellanter: varaordfører Abdullah Alsabeeh, Rachel Mitrachi fra Det Mosaiske Trossamfund og Naomi Medina Scharling Fadlabi fra Agenda X.

Vi har også brukt dette tiltaket som en mulighet til å heve Senterets kompetanse rundt antisemittisme. Arbeidet internt gikk ut på flere samtaler rundt antisemittisme og hvordan dette kan se ut, i tillegg til planlegging av en fagdag ved HL-senteret, som skal gjennomføres i løpet av 2022. Denne innsatsen har ført til at Senteret i større grad er i stand til å bidra til å synliggjøre og motvirke antisemittisme, også etter at dette prøveprosjektet er avsluttet.

ANBEFALINGER

1. Arbeidet med monitorering og motvirkning av antisemittisme på internett bør videreføres

For å kunne sikre omfanget og kvaliteten i arbeidet med å begrense hatefulle ytringer på sosiale medie- og underholdningsplattformer, må et tilsyn til. Vi ser for oss at en slik vokter kan utføre tilsyn på at plattformeiere og moderatører opprettholder sine forpliktelser til brukere når det gjelder monitorering og fjerning av antisemittisk innhold.

I løpet av prøveprosjektet oppdaget vi store mangler i modereringsarbeid til forskjellige populære plattformer. Samtidig fikk vi innsyn i medvirkningsmuligheter som disse plattformene tilbyr til organisasjoner som Antirasistisk Senter. Vi anbefaler at det investeres videre i langsiktig arbeid med monitorering og motvirkning av antisemittisme på nett, og ansvarliggjøring og påvirkningsarbeid mot sosiale medier og underholdningsplattformer.

2. Det bør legges til rette for motiverende tiltak rettet mot sosiale medier og underholdningsplattformer, for å ansvarliggjøre dem for hva slags innhold de tillater i sine plattformer

Arbeidet med moderering av hatefullt innhold foregår akkurat nå i regi av plattformens egne strategier for plattformen. Det er for tiden ingen eksterne fordeler eller ulemper for hosting og deling av hatefullt innhold som etter norsk lovgivning anses som straffbar. Vi anbefaler at det utredes mulighetene for å ansvarliggjøre plattformene, og innleggsforfattere, for innholdet de selv tillater i sine kanaler.

REFERANSEVERK

Brekke, J.-P., Beyer, A., & Enjolras, B. (2019). *Antisemittisme på nett og i sosiale medier i Norge: Kjennetegn, avsendere og motvirkning*. Institutt for samfunnsforskning.

Center for Countering Digital Hate. (2021). *Failure to Protect*. Center for Countering Digital Hate. Hentet fra https://252f2edd-1c8b-49f5-9bb2-cb57bb47e4ba.filesusr.com/ugd/f4d9b9_cac47c87633247869bda54fb35399668.pdf

Kommunal- og moderniseringsdepartementet. (2021). *Handlingsplan mot antisemittisme 2021–2023 – en videreføring*.

Lid, S., Liodden, T. M., & Leirvik, M. S. (2020). *Evaluering av regjeringens strategi mot hatefulle ytringer*. Oslo: By- og regionforskningsinstituttet NIBR.

Twitter. (2021, desember 13). *Hateful conduct policy*. Hentet fra Twitter Help Center: <https://help.twitter.com/en/rules-and-policies/hateful-conduct-policy>

Rapporten er utarbeidet med støtte fra Kommunal- og distriktsdepartementet

Utgiver Antirasistisk Senter

Org. nr. NO 940 469 643

Adresse Storgata 25, 0184 Oslo

Telefon +47 23 13 90 00

E-post epost@antirasistisk-senter.no

Nettside www.antirasistisk.no

Twitter @Antirasistisk

Facebook www.facebook.com/arsnorge

Instagram #antirasistisksenter

**ANTIRASISTISK
ANTIRASISTISK
SENER**